

so 22/6, 19³⁰ hod.

Rájec-Jestřebí

zámek, Slavnostní sál

Petr Nouzovský

violoncello

Martin Sadílek

harfa

Martin Kasík

klavír

program

Bedřich Smetana (1824–1884)

Z domoviny, dvě dua pro housle a klavír

(ar. pro violoncello Aleš Březina)

A dur / Moderato

g moll / Andantino. Moderato. Allegro vivo

Leoš Janáček (1854–1928)

Pohádka pro violoncello a klavír (originální verze)

Bohuslav Martinů (1890–1959)

Variace na slovenskou lidovou píseň H 378

téma: Poco andante, rubato

1. variace: Moderato

2. variace: Poco allegro

3. variace: Moderato

4. variace: Scherzo, Allegretto

5. variace: Allegro

Václav Trojan (1907–1983)

Císařův slavík

Marek Kopelent (1932–2023)

Cantus rogans pro sólové violoncello

Pavel Zemek-Novák (nar. 1957)

Variace na „Inkantace“ B. Martinů pro violoncello,

klavír a harfu

Bohuslav Martinů

Sonáta č. 3 pro violoncello a klavír H 340

Poco andante-Moderato

Andante

Allegro, ma non presto

Bedřich Smetana (1824–1884) ve svém skladatelském odkazu opomenul mnoho žánrů. O klavírní koncert ho bezúspěšně žádal Karel Slavkovský (1846–1919), ten si ale mohl vybrat alespoň z široké nabídky titulů pro sólový klavír. Co si ale mají počít violoncellisté? Ano, jako členové komorních sestav si mohou zahrát v Klavírním triu g moll a obou smyčcových kvartetech, ale žádnou přímo jim věnovanou skladbu Smetana nezanechal. Za první z dnešních metamorfóz tak vděčíme Aleši Březinovi, který *Z domoviny, dvě dua pro housle a klavír* upravil tak, aby se původně houslového partu mohl zhostit violoncellista Petr Nouzovský.

U **Leoše Janáčka** (1854–1928) se k žádným obměnám v nástrojovém obsazení dnes večer nebylo třeba uchýlit. Svoji *Pohádku* napsal v roce 1910 pro violoncello a klavír, brzy po premiéře zapadla. A to dokonce natolik, že když se v roce 1923 událo její pražské provedení, byla vydávána za premiéru, o které hudební kritik Josef Bartoš prohlásil, že navzdory všem jejím přednostem nejde o mistrovské dílo. Složitá cesta *Pohádky* za jejím usazením v repertoáru se projevuje i v tom, že existuje ve čtyřech verzích. Interpreti dnešního večera ovšem sahají po té úplně původní, uchované v pozůstalosti znalce Janáčková díla, dirigenta Břetislava Bakaly.

Bohatou literaturu pro violoncello má i **Bohuslav Martinů** (1890–1959), a nejen pro něj. Tento velmi plodný skladatel (je tvůrcem více

než 400 skladeb) ve *Variacích na slovenskou lidovou píseň H 378* pracoval s písní Keby ja vedela, a to v posledním roce svého života – premiéra se konala až po jeho smrti v říjnu roku 1959. Majestátní *Sonáta pro violoncello a klavír č. 3 H 340* vznikla o sedm let dříve, pracovat na ní začal ve Vieux Moulin, odkud pocházela rodina jeho manželky Charlotty; poslední takty dopsal v New Yorku, kde byl od 40. let usazen. O brzkou českou premiéru skladby plně lidových názvuků a rytmů se chtěl zasloužit František Smetana, bohužel k tomu nedošlo. V roce 1999 Smetana vzpomínal na to, že tehdejší Svaz čsl. skladatelů mu poslal vzkaz, proč hraje toho „kosmopolitu“, a ne nějakého mladého progresivního skladatele. Je to smutně výmluvná ukázka toho, proč se Martinů do rodné země až do své smrti už nikdy nepodíval.

Dějinné křivdy se postupem času našťěstí odčinily a Martinů dnes patří mezi obecně známé a oblíbené skladatele. A to i mezi svými soudobými kolegy-skladateli. Přímo pro festival parafrázoval **Pavel Zemek-Novák** (nar. 1957) Martinů *Klavírní koncert č. 4 „Inkantace“* do trojčlenného instrumentálního hávu. K violoncellistovi Petru Nouzovskému a klavíristovi Martinu Kasíkovi se tak dnes večer přidá ještě harfista Martin Sadílek. Za zmínku stojí, že Petr Nouzovský má k hudbě Zemka-Nováka dlouholetý vztah. V rozhovoru pro *Hudební rozhledy* v roce 2005 zmiňuje, že sonáta od brněnského skladatele pro něj „byla láskou na prvý pohled“.

Dnešní koncert doplní ještě dvě drobnosti od typově rozdílných skladatelů 20. století. Císařův slavík **Václava Trojana** (1907–1983) pochází původně z hudby k loutkovému filmu Jiřího Trnky, ale osamostatnil se i jako koncertní číslo. Projevuje se v něm Trojanův melodický talent a spříznění s neoklasicismem. Z něho vzešel i **Marek Kopelent** (1932–2023), brzy po absolvování HAMU se ale obrátil směrem k tzv. Nové hudbě a nejnovějším avantgardním technikám 60. a 70. let, za což byl po zásluze s příchodem normalizace potrestán a odstraněn z aktivního hudebního života. *Intimní Cantus rogans* (prosebný zpěv) pro sólové violoncello je nicméně dílo vzniknuvší až v roce 1999. V té době již ho dávno rehabilitovaný Kopelent napsal pro Jiřího Bártu, který ho zařadil na svoje CD *Reflections*.

Jiří Slabihoudek

Petra Nouzovského, který se řadí mezi nejlepší evropské violoncellisty své generace, můžeme slyšet na mnoha prestižních pódii (Concertgebouw v Amsterdamu, Festivalový sál Bad Kissingen, Rachmaninovův sál v Moskvě, Herkules Saal v Mnichově ad). Jeho hra je vysoce hodnocena pro svou svrchovanou technickou noblesu. Představil se na více než 2 200 koncertech ve 40 státech Evropy, Severní Ameriky a Asie, a to jak sólově, tak za doprovodu předních symfonických těles. Je pravidelným hostem Pražského jara, MHF Leoše Janáčka a Dvořákovy Prahy. Spolupracuje s dirigenty Charlesem Olivieri-Munroem, Tomášem Braunerem, Jakubem Hrušou, Gáborem Takácsem-Nagym, Petrem Altrichterem, Casparem Richterem, Janem Schultszem, Andrewem Parrottem, Casem Scaglioniem nebo Jamesem Judem. Prezентuje hudbu klasické violoncellové literatury (Martinů, Dvořák, Brahms, Beethoven, Čajkovský, Haydn, Schumann, Šostakovič, Penderecki, Bloch), ale i koncerty pro svou obtížnost méně hrané (Prokofjevovu Koncertantní symfonii či Offenbachovo Grand Concerto „Militaire“).

Nahrává ceněná CD pro labely Dabringhaus und Grimm, Brilliant Classics, CUBE, Albany, Supraphon a ArcoDiva. Jeho poslední CD s dílem Antonína Dvořáka s Komorní filharmonií Pardubice a Stanislavem Vavřínkem se stalo „Album of the Weekend“ britského Classic FM, získalo nejvyšší hodnocení Pizzicato Luxembourg i 5 hvězd prestižního francouzského periodika Classica Magazine.

V roce 2020 dokončil historicky první souborné vydání díla pro violoncello Bohuslava Martinů na pěti CD, na kterých mu partnery byl dirigent Tomáš Brauner, klavíristé Gérard Wyss a Miroslav Sekera a Plzeňská filharmonie.

Petr Nouzovský studoval na Pražské konzervatoři, pražské HAMU, Vysoké hudební škole v Drážďanech a na Královské konzervatoři v Madridu. V současné době dokončuje doktorandské studium na VŠMU v Bratislavě, kde je jeho školitelem Eugen Prochác. Kromě opakovaného pozvání na Piatigorského seminář v Los Angeles absolvoval mistrovské kurzy u Mstislava Rostropoviče, Borise Pergamenščikova a Lynna Harrella. Je hrdým kantorem Pražské konzervatoře, vyučuje na hudební fakultě New York University Prague a pravidelně též na mistrovských kurzech v Třeboni a Pezinku (Slovensko). Spoluzaložil „Mezinárodní violoncellovou soutěž o cenu Gustava Mahlera“ v Jihlavě.

Hraje na violoncello z vídeňské dílny Georga Rauera z roku 1921.

Martin Sadílek se začal věnovat hudbě jako člen chlapeckého pěveckého sboru Pueri gaudentes. V sedmi letech objevil harfu, nástroj, který mu okamžitě učaroval, a to i díky jeho první učitelce Janě Střížkové. Od roku 2016 je studentem harfové třídy Hany Müllerové na Gymnáziu a Hudební škole hl. m. Prahy a od září

minulého roku studentem harfy na Královské konzervatoři v Haagu ve třídě Sylvaina Blassela.

Získal ocenění mj. na Harfové soutěži prof. Karla Patrase, v rozhlasové soutěži Concertino Praga, na Mezinárodní harfové soutěži Viktorie Poltarevy v Kyjevě, na mezinárodní soutěži Glowing Harp v Charkově, na soutěži konzervatoří a hudebních gymnázií Pražská harfa, v televizní soutěži Virtuosos V4+, na harfové soutěži Felixe Godefroida v belgickém Tournai a na Mezinárodní harfové soutěži v Szegedu v Maďarsku. V loňském roce si přivezl 1. cenu „jednomyslně s blahopřáním“ z harfové soutěže ve francouzském Limoges a 1. cenu z Mezinárodní soutěže Suoni d'Arpa v italském Saluzzu.

Účastní se masterclassů předních světových harfistů (Isabelle Moretti, Sylvain Blassel, Nicoletta Sanzin ad.). Sólově vystoupil mj. s Maďarským rozhlasovým symfonickým orchestrem, Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu nebo Janáčkovou filharmonií Ostrava a představil se v rámci programu Focus on Youth na Světovém harfovém kongresu v Cardiffu.

Martin Kasík patří k nejvýraznějším osobnostem české hudební scény. Kritika i veřejnost oceňuje jeho tvořivý, poetický přístup k interpretaci, kterým zachycuje náladu okamžiku, duchovní přesah a mimořádnou bohatost a proměnlivost nálad.

Vystudoval Janáčkovu konzervatoř v Ostravě u Moniky Tugendliebové a pražskou HAMU ve třídě Ivana Klánského. Své hudební obzory si rozšířil mistrovskými kurzy u Lazara Bermána, Garricka Ohlsona, Christiana Zachariase či Paula Badury-Skody.

Vítězství v soutěži Pražského jara a Young Concert Artists v New Yorku mu otevřelo cestu na světová pódia – Carnegie Hall, sál Berlínské filharmonie, Wigmore Hall, Tonhalle Zürich, Gewandhaus Leipzig, Concertgebouw Amsterdam, De Doelen Rotterdam, Finlandia Hall Helsinky, Auditorio de Barcelona, Suntory Hall Tokio, Kennedy Center Washington aj.

Pod taktovkou dirigentů, jako např. Pinchas Zukerman, Marin Alsop, Yakov Kreizberg, Ingo Metzmacher, Serge Baudo, Ken-Ichiro Kobayashi, Libor Pešek, Jakub Hrůša či Tomáš Netopil, vystoupil s Chicago Symphony Orchestra, Minneapolis Symphony Orchestra, New York Chamber Philharmonic, DSO Berlin, Tonhalle-Orchester Zürich, Stuttgarter Philharmoniker, Rotterdam Symphony Orchestra, Helsinki Philharmonic i Singapore Philharmonic. Pravidelně spolupracuje s Českou filharmonií a Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, s nimiž uskutečnil koncertní turné po Japonsku a USA.

Jeho nahrávky pro společnosti Supraphon a Arco Diva získaly nejvyšší ocenění v časopisech Gramophone, Repertoire a Harmonie.